UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

De sancto Joha[n]ne euangelista.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

et deo natū eſt vincit mundū. Item ducit
ad regnū. Joh.iij. Niſi q̄s renatus fuerit.
Ecōtrario natiuitas culpe facit cecum ad
eligendū Joh.ix. Quis peccauit h̄ cec⁹ aut
parentes ei⁹. Indignū ad docendū. Joh.
ix. In peccatis natus es totus. ⁊ tu doces
nos. Infirmū ad bene operandū. Joh.iij.
Quod natum eſt ex carne caro eſt. Tertia
natiuitas eſt mirabilis. ⁊ eſt natiuitas diui
na. ⁊ h̄ ꝓpter multa. quia ibi naſcit̄ caro ſine
macula. In quo puritas Math.j. Quod
in ea natū eſt. Jō dr̄ iuſtū Hiere.xxiij. Et
Jſa.lxij. Donec egrediat̄ vt ſplendor iuſt⁹
eius. Item puer de puella. In q̄ nouitas.
Luce.j. Qm̄ virū nō cognoſco. Jſaie.vij.
Ecce ꝟgo ɔcipiet. Hiere.xliiij. Porta hec
clauſa erit. Item de⁹ de femina In q̄ humi
litas. Ps̄. Homo nat⁹ eſt in ea. Jſaie nono
Paruulus nat⁹ eſt nobis. Math.ij. Ubi
eſt q̄ natus eſt rex. Item fruct⁹ de virgula.
In q̄ vtilitas. Luce.ij. Annūcio vobis q̄a
nat⁹ eſt ⁊c̄. Uere vtiliter nat⁹. Primo q̄a in
exemplū humilitatis. Unde. paruul⁹ nat⁹
Jſa.ix. Item in teſtimoniū ꝟitatiſ. Johan/
nis.xviij. Ego in h̄ nat⁹ ſum ⁊c̄. Itē i ſignū
dilectōis Luce.j. Per viſcera miſericordie.
Ruth.iiij. De nuru tua nat⁹ eſt q̄ te diliget.
Item in fedus recōciliatōis.j. Paral. xxij.
Filius q̄ naſcet̄ tibi erit vir quietiſſimus.
Uñ in natiuitate ei⁹ cantabāt angeli Glīa
in excelſis deo. Et in terra pax hominib⁹.
Item in officiū ſalutiſ Math.j. Cū natus
eſſet ihs.i. ſaluator. Propt̄ h̄ Ecci.xlix. dr̄.
Nemo nat⁹ eſt in terra q̄lis Enoch.i. xp̄us.
ꝓpter puritatē. nouitatē. humilitatē. ⁊ vtili/
tatē. Ergo frēs kmī natiuitatē hodie i me/
moria ferentes mereamur puritate ⁊ hūi/
litate ꝑuenire vbi ipſe iam viuit ⁊ regnat in
ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ De ſancto Johāne euangeliſta.

¶ Sermo. XI

Hic eſt diſcipul⁹

b

ille quē diligebat ihs xp̄s. Joh
xxj. Hic videndū eſt de ſex. Pri/
mo q̄ fuit h⁹ dilectiōis cauſa. Scd̄o q̄ fue/
rūt ſigna. Tertio q̄ñ hec dilectio fuit ꝟa.
Quarto de differentia dilectiōis Petri et
Johannis ad xp̄m. Quinto de differentia
dilectiōis xp̄i ad Petrū ⁊ ad Johannem.
Sexto q̄ fuit differentia inter ſigna xp̄i ad
Petrum et Johannem. ¶ A ¶

De primo

dicit Thomas ſup
iij. diſt.xxxj. Q̄ qtu/
or fuerūt cauſe dilectōis xp̄i ad Johannē.
Prima puritas incorruptōis. q̄ꝛ xp̄s ſimi
lem diligit Ecci.xiij. Om̄e aial ſil'e diligit.
Cū ſit ſplendor gl'ie dei. Prouer.xxij. Qui
diligit cordis mūdiciā Sap.vj. Incorru/
ptio ꝓximū deo facit. Nec mirū. quia vola
tilia ad ſibi ſil'ia ɔueniūt Ecci.xxvij. Pul/
cra volatilia xp̄s. Maria. Johānes. Cri/
ſtus aſſimilabat ſe pellicano. vt patet i ps̄.
Similis fact⁹ ſum pellicano. Et Johan/
nes aquile. Maria api ꝓpter ꝟginitatē par
tus Ecci.xj. Breuis in volatilib⁹ apis. Itē
Johānes aq̄le. Uñ Ezech.ꝓmo. Quartū
aial ſil'e aquile Apoc.iiij. Scd̄a cauſa acce
lerata ɔuerſio. Ipſe em̄ inter ap'los citius
ɔuerſus eſt. q̄ꝛ ꝓma vocatiōe q̄d eſt d̄o gra/
tum Treñ.iij. Bonū eſt viro cū portauerit
iugū ab adoleſcētia ſua. Et excellit Petrū
in quatuor. Primo q̄ꝛ citius ɔuerſus eſt.
quia vnica vocatōe. Petrus aūt ꝑ Andreā
⁊ ꝑ xp̄m. Scd̄o q̄ꝛ de maiori genere. ſcʒ re/
gali ⁊ ſacerdotali. Tertio q̄ꝛ in etate flori/
da. q̄ñ difficillimū eſt bene viuere. Quarto
bona maiora reliquit. Bona fortune. ſcilʒ
nauem. rethe. et nature ſcʒ parentes. quod
nō legit̄ de Petro. Tertia cauſa frequens
dilectio ipſius ad xp̄m. Ideo feruēter fuit
dilectus.j. Joh.iiij. Non quaſi nos dilexe/
rim⁹ deū. ſʒ q̄ꝛ ipſe ꝑor dilexit nos Prouer.
viij. Ego diligentes me diligo. Non q̄ di/
lectio nr̄a ſit cauſa dilectionis diuine. ſed
eſt meritū q̄ xp̄s plus vel ſpēaliter diligit.
Seneca. Si vis amari ama. Quarta cau
ſa. futura in matris filiū adoptio. Pater ci
plus illū filiū diligit quē ſucceſſorem ſuuʒ
cognoſcit. Fecit aūt xp̄s iohannē frēʒ ſuū
ſucceſſorē. cuſtodē ⁊ theſaurariū ſuū dicēs
Joh.xix. Ecce filius tuus. ecce mater tua.
Petro ꝟo cōmiſit eccl'am Math.xvj. Su
per hanc petrā ⁊c̄. Patri animā Johā.xix.
In man⁹ ⁊c̄. Johanni matrē. Johan.xix.
Ecce mater. O digniſſim⁹ theſaur⁹ mater
xp̄i. Uere ⁊ magna fiducia petendus ē iſte
ap'lus q̄ etiā matrem chriſti in cura habet.

¶ B

¶ De ſecundo

Que fuerūt hu
ius dilectionis
ſigna. Et ſunt ſex. Primū reuelatio ſecreto
rum. Reuelauit em̄ ſibi de natiuitate et ad
uentu antixp̄i. De ɔſūmatōe ſcl'i. Oſtendit

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſibi futurã gl'az in ſua trãſfiguratiõe Mathei.xvij. Et alijs excluſis reſuſcitatiõi interfuit Marci.v. Scõm ſignũ in honorꝫ exhibitiõe. Magnũ em̃ ſignũ amoris dei eſt.ſi alique facit ꝓpherã.euangeliſtam .apoſtolũ.martirẽ.ỽginẽ.ꝯfeſſorẽ.doctorẽ ſuũ. Iſta oĩa ꝯcurrũt in iſto ap'lo. Tertiũ ſignũ in familiaritatis oſtẽſione.in h̄ ꝙ ſupra pect⁹ ſuũ eũ collocauit. Xp̃s quidez diligit omnes general'r ſeruãtes p̃cepta. Joh.xv. Vos amici eſtꝫ. tñ diligit dilectõe ſpeciali eius ſecreta ſciẽtes. Joh.xv. Vos aũt dixi amicos. Sz dilectiõe ſingulari Johãnem q̃ſi deiformẽ ⁊ intimũ ⁊ p̃cordialẽ. Quartũ ſignũ ĩ donoꝝ largitate. Magna dona dedit xp̃s alijs.ſz maximũ iohanni.qꝛ matrẽ ſuã. Ecce mater tua. Non dixit.nepos tuus. ſed filius. Non dixit domina.vel matertera.ſz mater. Quintũ ſignũ in ꝯſeruatione diligẽti ab om̃i leſione.qꝛ a pctõ mortali.a corruptõne carnis.qꝛ eum a nuptijs eduxit ⁊ a dolore mortꝫ.vt dicit Jeronim⁹. et a putrefactõe p̃ſeruauit.qꝛ corp⁹ nũc viuit in gl'a. Sextũ ſignũ in ſpeciali ⁊ pſonali viſione. O ſi magnũ ſignũ dilectõis oſtẽdit ei de⁹ ad quẽ mittit vnũ angelũ vel plures.pꝫ ꝙ iohanni ỽo maius oſtẽdit quẽ pſonaliter cũ angelis viſitauit dicẽs. Veni dilecte mi.tps eſt ⁊c. ❡ C ❡

❡ **Tertio uidendũ** ꝙ hec dilectio fuit ỽa. Eſt aũt triplex dilectio.mũdialis.ſocialis.⁊ ſpecial'. Mũdialis inter voluptuoſos.q̃ nõ eſt ỽa.qꝛ ſe odiũt q̃ diligũt iniq̃tatẽ. Scdo qꝛ fraudulẽter incedũt. Jere.ix. Omnis amic⁹ fraudulẽter incedet. Tertio qꝛ ad malũ diligunt. Ps. Zelaui ſup iniq̃s pacẽ peccatoꝝ videns. Socialis dilectio ſepe nõ eſt ỽa.qꝛ ſepi⁹ diligũt ⁊ cito p⁹ nõ diligũt. Scdo qꝛ tpe aduerſitatꝫ diligere deſinũt. Tertio qꝛ tñ viuos diligũt. Sed nõ ſic xp̃s q̃ diligẽtes ſe diligit.⁊ om̃i tpe diligit ⁊ poſt mortẽ. Sap.iij. Juſtoꝝ aĩe ĩ manu dei ſunt. Et ĩdo iſta dilectio d'r ſocialis Spẽalis.qꝛ xp̃s diligit ſuos ĩ vita ⁊ precipue Johannẽ quẽ ſecũ ſp̃ habuit. Jn morte qꝛ xp̃us ad eũ venit.poſt mortẽ qꝛ eũ ad ſuũ ꝯuiuiũ introduxit. Nec mirũ.qꝛ iohãnes ſic xp̃m dilexit. Dilexit em̃ xp̃m in vita quia om̃ia reliquit. Jn morte qꝛ ſub cruce ſtetit. Poſt mortem quia in ſepulcro queſiuit. ❡ D ❡

❡ **Quarto uidendũ eſt** de differẽtia dilectiõis Petri ⁊ Johannis ad xp̃m. Pro q̃ ſciendũ ꝙ xp̃s ẽ diligẽdus dulciter fortiter ⁊ ſapiẽter. Petr⁹ dilexit fortiter ꝯſtãter et ſapiẽter.qꝛ in mortẽ ⁊ in carcerẽ ꝓpter ip̃m ire fuit pat⁹.⁊ p̄ eo crucez ſuſtinuit. Johãnes dulcit'.qꝛ in ei⁹ ſinu recubuit. Vterq3 ſapiẽter. qꝛ nullis dyabolicꝫ tẽptationib⁹ ꝯſenſit. nec vllis voluptatib⁹ mũdi ab ei⁹ amore abſtrahi potuit. Petr⁹ dilexit xp̃m in mẽbris. Johãnes in pſona. Petrus dilexit q̃ntũ ad ꝓmptitudinem et feruorẽ. Johannes quantũ ad familiaritatem. ❡ E ❡

❡ **Quinto uidendũ eſt** de differẽtia dilectõis xp̃i ad Petꝝ ⁊ ad Johannẽ. Videt' em̃ ꝙ mag' dilexit Johãnẽ q̃3 Petrũ. vt ex euãgelijs pꝫ.⁊ tñ Petrus videtur plus dilexiſſe xp̃m. Vñ Joh.vltimo Symon Johãnis dilig' me plus his. Dicit Aug⁹. ꝙ Petr⁹ plus dilexit xp̃m. Eſt tñ h̄ queſtio duplex. Prima q̄re dñs plus dilexit Johannẽ cũ tñ Petrus plus dilexerit xp̃m. Scda.qs eorũ melior ſit. Vtꝝ q̃ minus diligit' ⁊ plus diligit.an q̃ mag' diligitur ⁊ min⁹ diligit. Ad q̃d rñdet Augu⁹. Q melior eſt q̃ plus diligit xp̃m.licet min⁹ diligat'.felicior tñ eſt q̃ plus diligit' a xp̃o. et ip̃e minus eũ diligit. Eſt tñ ſciendũ ꝙ dilectio apud nos hꝫ ſe dupl'r. Vel q̃ntũ ad exteriora ſigna.vl' q̃ntũ ad animũ. Exterior ꝯſiſtit in oſtẽſione familiaritatꝫ.in bñficiorũ exhibitõne. interior in p̄cordiali amore. Xp̄us g̃ plus dilexit Johannẽ q̃ntũ ad familiaritatꝫ oſtenſionẽ.ſz Petꝝ q̃ntũ ad beneficioꝝ exhibitõꝫ. Quia Petro ip̃i eccl'az cõmendauit ⁊ claues.p̄ncipez ap'loꝝ fecit. Sed vtrũq3 ad intimũ amorem.qꝛ ambo erãt eq̃lis meriti apd deũ. Petr⁹ ãt damiani videt' p̄ferre in multꝫ ſcrm Jobẽz petro dicẽs. Petro cõmiſſa ẽ eccl'ia mr̃ xp̄ianoꝝ. Johãni mr̃ xp̃i. Petro regnũ in q̃ habitat ſctõꝝ ſocietas. Johãni celũ. Petr⁹ factus eccl'e fundamentũ. Johes cõſtruxit eccl'ie edificiũ. Petr⁹ maiora miracl'a effecit. Johãnes ꝓtulit altiora miſteria. ❡ Sed dices q̃ ita dicꝫ. q̄re nõ eſt factus xp̃i ſucceſſor ſicꝫ Petr⁹. Rñdeo ꝓpter q̃tuor. Primo quia fuit iuuenis. Vñ non debuit p̄fici ſenibus Scdo qꝛ ꝯſanguine⁹ marie.g̃ ne putaret

ꝑſucceſſionē ſanguīs dari ꝑncipatꝰ eccl'ie. ꝑfert̄ extraneꝰ. Tertio q2 fuit ſufficiēt̄ bn̄ficatꝰ. al's dotatꝰ. bn̄ficiatꝰ. ex ꝯmiſſiōe ma tris xp̄i. Quarto q2 fuit vir marie ꝯtēplati onis. Prelatio āt diſtrahit a ꝯtēplatōe.

¶ Sexto uidendum eſt q̄ſit differētia int̄ ſig dilectōis xp̄i ad petꝝ ⁊ iohannē. Ubi notādū ꝙ ſic deꝰ diuerſos ſctōs ꝑdeſtinat ad diuerſos g̃dꝰ gl'e ſic ⁊ di uerſa merita ꝑ diuerſos g̃dꝰ gr̄e ꝑuidet. et hic ē ꝙ ſūma dei ꝑfectio cū nō poſſit ꝑ ean dē creatꝫ ſufficiēt̄ oñdi. ꝑ gr̄as ꝟtutes et naturales ꝑfectōes oīm reꝝ potiſſime āt ꝑ ꝟtutes ⁊ merita ſcōꝝ ꝑfectiꝰ oñdit̄. Reqrit̄ g̃ diuerſitas effectuū ad diuinaꝫ ꝑfectiōeꝫ oñdēdā. Cū āt illi duo apl'i ꝟcent duo ꝑn cipalia exercitia ī eccl'a. lꝫ ſint diuerſa. ſcꝫ vi tā actiuā ⁊ ꝯtēplatiuā. ⁊ ꝑ ꝯñs diuerſa pre mia. ſeq̄t̄ ꝙ merito diſtincta ſig dilectionis xp̄s oñderit. vtpute ſig ſuauitatꝭ Johanni ꝑ quē vita bt̄ā ſignat̄. ⁊ ſig auſteritatꝭ petro ꝑ quē ſtatus hꝰ vite ⁊ ſtatꝰ meriti optie ꝟcat̄ Martiriū g̃ ⁊ cura paſtoral' Petrū decet. Johannē ꝟo ſuauitas ꝯtemplatōis ⁊ ꝑſer uatio ab ignominioſa ⁊ crudeli morte. Nā ei dictū ē. Sic eū volo manere. Nos ergo imitātes eiꝰ facta. ſequētes eū in exēplo ca ſtitatis. poſſidebimꝰ vitā eternā. Ad quam nos ꝑducat pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ ſpūſſctūs. Amen.

¶ In die Circūciſionis.
¶ Sermo. XII

Vocatū eſt nomen eiꝰ ihs. Lu. ij. Quis dei filius ſc̄m imēſitatē ſue diuie eēntie deo pr̄i manēs coeq̄l' ſit inoīabil' ⁊ ieffabil'. ita vt a nob ad plenū nec effari ſeu eloq̄ ꝟbis hūa nis poſſit. vt dicit Dyoniſiꝰ li. de di. noib. ca. vij. Vñ Ecci. xviij. dr̄. Virtutē magnitu dinis eiꝰ q̄s enarrabit. Et Job. xxij. Nō ei hūano ſenſu loq̄ndū ē de deo. de ꝯſe. di. ij. In xp̄o. Et h̄ nomē dei a ꝓpha dr̄ Adonay q2 ineffabil'. Exo. vj. Et admirabile. Judi cū. xiij. Tamē ipe filiꝰ dei ſc̄m formā hūane ſubſtantie in q̄ nob apparuit ſit is pie exiſtit noiabilis. Hoc āt ex mag̃ miſcdia ſua nob videt̄ ꝯceſſum. q̄d antiq̄s pr̄ib fuerat iuſte denegatū. Juxta illud Lu. x. Multi reges ⁊ ꝓphe voluerūt hec videre q̄ vos videtꝭ et nō viderūt. et audire q̄ auditꝭ ⁊ nō audierūt. Sic igit̄ illis ſalus fuit tm̄ ꝓmiſſa. ſꝫ nob exhibita. ita nomen filij dī ꝑ quē nr̄a ſalus facta eſt ꝑus eis in vmbra ꝓmiſſuꝫ. nobis aūt ꝑſentialiter oſtenſum. Hinc eſt ꝙ ange lus Marie nūciās ꝯceptōꝫ filij dei. nūcia uit pariter ⁊ impoſitiōeꝫ noīs ſalutiferi. vt dr̄ Math. j. et Luc. j. Hinc et ipi parentes xp̄i ex legis obſeruātia circūcidētes puerū vocauerūt nomē eius ihm. vt dicūt ꝟba no ſtri thematꝭ. Vocatū eſt inq̄t nomen eius ihs. Circa iſtud nomē ſanctiſſimū tria ſūt ꝯſiderāda. Primo q̄nti honoris ⁊ excellen tie ſit iſtud nomē. Scd̄o q̄nti amoris ⁊ be niuolētie ſit iſtud nomē. Tertio q̄nti valo ris ⁊ om̄ipotētie ſit iſtud nomē. Et certe ſi volumꝰ ꝓut debemꝰ ad iſta tria reſpōdere. Iſtud digniſſimū nom̄ ē ſūmi honoꝝ ⁊ ex cellētie. ſumme dilectōis ⁊ beniuolētie. ſū me fortitudis ⁊ potētie. Quantū ad hono ris excellentiā mirabiliter reuerendꝰ. quia iſtud nomē eſt ſup om̄e nomē. Philippē. ij. Quantū ad amoris beniuolētiā eſt arden ter diligendū in ꝑs. Aſpice in me ⁊ miſere re mei. ſc̄m iudiciū diligentiū nomen tuum. Quantū ad valoris om̄ipotentiā eſt ꝯfide ter inuocandū. Johel'. ij. Et oīs q̄ inuoca uerit nomē dñi ſaluus erit. Idem Roma noꝝ. x. habetur

¶ A ¶

¶ Dixi primo ꝙ circa impoſiti oneꝫ hꝰ ſalutiferi noīs ꝯſiderandū eſt q̄nti honoris ⁊ excellē tie ſit iſtud nomē. Ubi querit̄ q̄nta ſit eius honoris dignitas ⁊ excellētia. Reſpondet̄. Reuera fuit tanti honoꝝ ⁊ excellētie ꝙ ne q̄t certe eloq̄ hūanis ꝟbis. Eſt em̄ ſuꝑ om ne nomē vt dicit apl'us. Et q̄s rogo maior honor. aut excellētia dignior excogitari pt̄ q̄ꝫ hoīeꝫ dici deū et veraciter eſſe. Hocaūt eſt h̄ nomē ihs. q̄d donauit deꝰ pr̄ dño nr̄o ihu xp̄o filio ſuo. ⁊ h̄ donatōne ꝑ grām ſc̄m hūanā naturā. vt exponit Augꝰ. Vñ dona uit nomē illi. ſ. homini xp̄o ꝑ grām vnionis nō adoptōis. nomē q̄d eſt ſup om̄e nomē. h̄ nomē. ſ. deꝰ. vt ſcꝫ ille q̄ eſt hō dicat̄ deus Sic exponit Gorra ſuꝑ. j. epl'aꝫ. ad Phil'. ij. Que etiā excellētia maior pt̄ inueniri q̄ꝫ ꝙ ei incuruet̄ om̄e genu. celeſtiū terreſtriū ⁊ infernoꝝ. i. angeloꝝ hoīm ⁊ demonū Vñ ſc̄m canones ſtatuit̄. vt om̄s audito h̄ noīe ihs in eccl'a flectāt genua. ⁊ inclinēt capita ſua. Qđ ꝓh dolor a multꝭ ꝑlatꝭ eccl'iaꝝ. ſic̄ ⁊ alijs ī q̄b lucꝝ aīaꝝ ꝯſiſtit negligit̄. Et ꝑ iſto ſciendū ꝙ xp̄s voluit ſibi nouū nomen

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN